

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-376

12.5.2020

Codan Forsikring

Bygning - innbo (kombinert)

Vannlekkasje – rørbrudd – plutselig?

Sikrede overtok den aktuelle boligen i desember 2018. De startet med en enkel oppussing av den eldre boligen og var derfor innom boligen med jevne mellomrom. Hovedstoppekranen var ikke avskrudd mellom hvert besøk. Det oppsto rørbrudd på badet i boligen, og vann dryppet ned igjennom det utette gulvbelegget på badet og ned i underliggende konstruksjon. Selskapet avsto krav fra sikrede på flere grunnlag. Prinsipalt ble det anført brudd på risikoendningsklausul om at boligen var fraflyttet på skadetidspunktet, subsidiært brudd på sikkerhetsforskrift om å stenge hovedstoppekran ved fravær. Uansett viste selskapet til at det bare var følgeskaden av utett våtrom som i utgangspunktet var dekningsmessig. Sikrede mente skaden måtte være oppstått plutselig, og dekningsmessig i sin helhet. Nemnda kom til sikrede ikke hadde dokumentert en dekningsmessig skade.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning etter vannskade og spørsmål om selskapet kan avslå kravet som følge av at skaden ikke er dekningsmessig, eller helt eller delvis som følge av brudd på sikkerhetsforskrift, jf. fal. § 4-8, og endring av risiko, jf. fal. §§ 4-6 og 4-7.

Sikredes forsikringsbevis inneholder følgende klausuler om endring av risiko og brudd på sikkerhetsforskrifter:

1. Endring av risiko/Sikkerhetsforskrifter

...

Erstatningen kan reduseres eller falle bort dersom:

a) Bygningen fraflyttes. Med fraflyttet menes det at den ikke lenger brukes som bolig, og en vesentlig del av innbo og løsøre er fjernet. Uansett anses bygningen som fraflyttet når den ikke har vært i bruk som fast bolig de siste 12 måneder før skaden. Er bygningen fraflyttet, dekkes likevel skade ved brann og naturskade

...

1.2. Sikkerhetsforskrifter

...

c) Sikring mot vann- og frostskaider

Hovedstoppekran skal være stengt og egen vannpumpe skal være avslått, når bygningen forlates lenger enn 1 måned (for fritidshus mer enn 3 døgn). For bygg under oppføring/ombygging skal hovedstoppekran være stengt når det ikke arbeides på bygget og det er forlatt.

Innvendige vannledninger og sanitærutstyr skal være nedtappet for å unngå skade.

Forsikringen har for øvrig følgende vilkår:

Bygning/vilkår BO1:

5 skade ved vann, gass eller annen væske

5.1 Forsikringen omfatter

...

5.2 Forsikringen omfatter ikke

e) Skade på gulv og vegger i utett våtrom (...) som skyldes at dette er utett

f) Skade fra utett våtrom(...) på tilstøtende og underliggende rom.

6. Brudd på bygningens ledning, rør og tilknyttet utstyr

6.1 Forsikringen omfatter

a) Plutselig bruddskade på innvendig rør og tilknyttet utstyr.

6.2 Forsikringen omfatter ikke

c) Skade som følge av gradvis eller vesentlig forringelse ved rust, korrosjon, annen tæring, slitasje, gjengroing eller deformasjon.

11.4. Utvidet dekning – vann, glass eller annen væske

Følgende erstattes i tillegg til det som fremkommer i kapittel 5.

11.4.1 Forsikringen omfatter

Skade som følge av plutselig og uforutsett inntrengning av vann, gass eller annen væske:

a) ...

b) Skade ved vann fra utett våtrom (..) på tilstøtende og underliggende rom. Skadene på selve våtrommet erstattes ikke. Med våtrommet menes bygningskomponenter som befinner seg innenfor våtrommets bjelkelag og stenderverk.

Sikrede overtok den 1.12.18 en enebolig fra 1950 og tegnet bygningsforsikring i selskapet. Boligen ble solgt med en tilstandsrapport som inneholdt en del risikoopplysninger om badet og rørsystemet.

Sikrede startet etter overtakelsen arbeid med å fjerne gamle gulv og skifte dem ut med nye. Sikrede søkte også om fradeling av tomt. Sikrede bodde da i sin gamle bolig som ikke ble solgt før i oktober 2019.

Sikrede oppdaget 26.1.19 en vannlekkasje på badet. Årsaken var rørbrudd, og vannet rant ut på gulvet og ned i taket på kjøkkenet i etasjen under og videre helt ned i kjelleren. Krav ble meldt selskapet samme dag via telefon. Det ble notert at sikrede opplyste at de nå ville stenge hovedstoppekranen som tiltak for å begrense skaden.

Selskapet sendte ut en takstmann, som i sin rapport av 28.1.19 skriver:

Hva forårsaket skaden, og hvorfor:

Brudd i kobling

...

Skadeomfang:

Vannskade i etasjeskille mellom bad 2 etg og kjøkken i 1 etg, vannskader i etasjeskille i mellom kjøkken 1 etg og bod i kjelleren. Kjøkken og rør/el demonteres og monteres.

Oppsummering:

Eldre hus med oppgraderingsbehov. Vannrør under servant på badet har gått i fra hverandre i skjøt. Vann har fylt gulvet på badet, vann har rent ned i utettheter i belegget rundt toalett og ved døren. Gulvbelegg er av eldre årgang ca. 25 år gammelt. Huset var ikke bebodd på skadetidspunktet vannet har derfor gjort uvanlig stor skade.

På spørsmål fra selskapet opplyste sikrede at huset hadde stått ubebodd siden overtakelsen, og at hovedstoppekranen ikke hadde vært avstengt. Sikrede hadde sist vært innom huset ca. en uke før skaden ble oppdaget. Tidligere hadde de vært innom hver eller annenhver uke.

Selskapet avsto krav overfor sikrede ved brev datert 13.2.19. Kravet ble prinsipielt avkortet 100 % fordi boligen var fraflyttet. Subsidiært ble kravet avkortet med 50 % med henvisning til brudd på sikkerhetsforskrift om å stenge hovedstoppekranen.

Sikrede klaget på avslaget den 9.5.19 og kom med nye opplysninger. Saken ble deretter satt til utredning for å avklare årsaken til vannlekkasjen, husets forfatning samt påbegynte innredningsarbeider.

Den 8.8.19 ble det avholdt ny befaring. Av denne rapporten fremgår bl.a. følgende:

Bakenforliggende årsak til lekkasje:

Elde og tæring av kobbervannrør, kaldt vannsrør.
Ingen synlig frostskade på badet i 2. etasje.

Korrosjon på kobberrør oppstår vanligvis på innsiden av røret fordi vannet som transporteres gjennom røret er et mer korrosivt medium enn det mediet som omgir røret. Ut ifra registrerte symptomer på befaringer er deler av kobber vannrøret angrepet av groptæring som oppstår på kaldtvannsrør. Særlig utsatt er glødde og halvharde rør produsert før 1989 med et innvendig karbonbelegg. Karbonbelegget stammer fra smøremidlet som satt igjen etter trekkingen av røret. Gropene som dannes, er halvkuleformede og dekket med en forhøyning av grønne korrosjonsprodukter. Ut ifra tiden badet ble pusset opp (1980) er det sannsynlig at dette er de omtalte kobber rørene.

Bakenforliggende årsak til følgeskade i rom under bad:

Utett bad/Utett våtrom.

...

Årsaken til lekkasje skyldes elde/tæring pågått over lang tid.

Rørlegger konkluderte med følgende om årsak til rørbruddet:

Årsak til brudd er tretthet, elde.

Selskapet avsto kravet på nytt 9.9.19 og avkortet 100 % som følge av at boligen var ubebodd, og at hovedstoppekranen ikke var skrudd av ved fravær. Uansett omfattet vilkårene ikke skade på utett baderom. Dekning for følgeskader forutsatte at skaden var skjedd plutselig. Dette var ikke dokumentert.

Sikrede klaget saken inn til Finanklagenemnda.

Sikrede krever dekning for skaden. Sikrede avviser at det er grunnlag for avkortning pga. brudd på sikkerhetsforskrifter eller risikoendring. De var i boligen med én eller to ukers mellomrom etter overtakelse og hadde ikke forlatt boligen. De var der i forbindelse med fjerning av gamle gulvtepper, men de har ikke drevet ombyggingsarbeider slik selskapet hevder. De hadde også hentet ved. Boligen sto tom fordi familien ikke hadde fått flyttet inn enda på grunn av salg av tidligere bolig. Sikkerhetsforskriften om å stenge stoppekranen på grunn av lengre tids fravær kan dermed ikke anses brutt, og boligen kan heller ikke regnes som fraflyttet når den ennå ikke var flyttet inn i.

Sikrede anfører videre at rørbruddet måtte ha skjedd plutselig på et tidspunkt i løpet av tiden mellom 20.1.19, da de sist hadde hatt tilsyn, og 26.1.19, da de oppdaget at vannet fosset utover gulvet. Dette må regnes som plutselig oppstått skade som skal dekkes av selskapet. Dette støttes av at det ikke er synlige skader på servantskapet hvor rørbruddet oppsto. Sikrede stiller spørsmål

ved selskapets fremgangsmåte med utredning og avslag fordi bygningen er fraflyttet og senere avslag pga. en årsak som allerede var kjent ved takstrapporten fra januar 2019.

Selskapet avviser ansvar og anfører prinsipalt at det er grunnlag for avkortning i sikredes krav med 100 % fordi boligen var fraflyttet på skadetidspunktet. Begrepet "fraflyttet" må tolkes slik det er definert i vilkårene som sier at en bolig er fraflyttet når den ikke lenger er i bruk som fast bolig, jf. FinKN-2014-146. Dette er en risikoendring som fører til en avkortning på 100 % av kravet.

Selskapet anfører subsidiært at det er grunnlag for avkortning med 50 % fordi hovestoppekranen ikke var skrudd av, til tross for lengre fravær fra boligen.

Selskapet anfører videre at rørbruddskaden uansett ikke er dekket fordi denne skyldes tæring som er unntatt ifølge vilkårenes pkt. 6.2. Skade på utett våtrom er unntatt dekning etter vilkårenes pkt. 5.2. Superdekningen omfatter likevel plutselig lekkasjeskade ved utett våtrom, men det er ikke dokumentert at skaden er skjedd plutselig. Selskapet viser til de fagkyndiges uttalelser om at rørbruddet og lekkasjen skyldes tæring, og at dette er en dryppskade som skjer over tid. I henhold til nemndspraksis er en plutselig skade en skade som utvikler seg over timer, ikke dager, jf. FinKN-2011-184. Det er ikke fremlagt dokumentasjon for at denne skaden er oppstått plutselig.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet kan påberope seg

1. 100 % avkortning som følge av brudd på risikoendringsklausulen om fraflytting, eller
2. 50 % avkortning for brudd på sikkerhetsforskrift, eller
3. at skaden ikke er omfattet av forsikringen.

Nemnda ser først på spørsmålet om skaden er dekket av vilkårene. Nemnda peker på at det ikke er noe krav i fal. om at avslag pga. unntak i forsikringens dekningsfelt skal varsles sikrede på noen bestemt måte eller innenfor en bestemt tidsfrist. Selskapet står derfor fritt til å påberope seg slike unntak også etter at andre avslagsgrunner er utredet.

Nemnda forstår saken slik at det dreier seg om skade på rør, skade på våtrom og skade ned i den underliggende konstruksjonen, og ser på disse hver for seg.

Skade på rør

Sikredes forsikring omfatter ifølge vilkårene 6.1 a) Plutselig bruddskade på innvendig rør og tilknyttet utstyr, men har unntak i 6.2 c) for:

c) Skade som følge av gradvis eller vesentlig forringelse ved rust, korrosjon, annen tæring, slitasje, gjengroing eller deformasjon

Vilkårene unntar derfor bruddskader som skyldes blant annet tæring. Nemnda forstår de sakkyndige vurderingene slik at selve rørbruddet er skjedd over tid på grunn av tæring. Rørbruddet er i så fall unntatt fra dekning.

Skade på våtrom

Forsikringen dekker ifølge vilkårene 5.1 "Skade på bygning som følge av plutselig og uforutsett utstrømning ved brudd på, oversvømmelse eller lekkasje", men vilkårene 5.2 unntar:

- e) Skade på gulv og vegger i utett våtrom (...) som skyldes at dette er utett
- f) Skade fra utett våtrom(...) på tilstøtende og underliggende rom.

Det er etter dette ikke dekning for skader på utett våtrom. Nemnda forstår de fremlagte uttalelsene slik at vannet kom igjennom utettheter blant annet i forbindelse med toalettet/rørgjennomføringer. Denne delen av skaden er derfor ikke omfattet.

Følgeskader ned i underliggende konstruksjon

Følgeskaden er i utgangspunktet ikke omfattet av de alminnelige bygningsvilkårene. Sikrede har imidlertid utvidet dekning som omfatter:

11.4.1 Forsikringen omfatter

Skade som følge av plutselig og uforutsett inntrengning av vann, gass eller annen væske:

b) Skade ved vann fra utett våtrom (...) på tilstøtende og underliggende rom. (...)

Forutsetningen for dekning av følgeskaden er at *vanninntrengingen* må ha skjedd *plutselig*. Formuleringen "plutselig" betyr at vanninntrengingen må oppstå raskt i motsetning til over tid, men sier ingenting om hvor raskt den må skje. Nemndspraksis har lagt til grunn at en skade som er oppstått innenfor én dag regnes som plutselig, men skader som har utviklet seg i løpet av lengre tid enn dette faller utenfor begrepet, jf. bl.a. FinKN-2019-1006.

Sikrede meldte til SOS om at han hadde oppdaget vannlekkasje fra bad i andre etasje, og at det rant vann ned i kjøkkenet under. Hovedstoppekranen sto på dette tidspunktet på, og sikrede forklarte at var en del liter vann som hadde rent ut. Sikrede har også forklart at han sist var i boligen ca. en uke tidligere. Ut fra denne forklaringen kan vanninntrengningen ha oppstått når som helst i løpet av en uke og pågått over flere dager.

Selskapets takstmann skriver i sin rapport av 28.1.19:

Eldre hus med oppgraderingsbehov. Vannrør under servant på badet har gått i fra hverandre i skjøt. Vann har fylt gulvet på badet, vann har rent ned i utettheter i belegget rundt toalett og ved døren. Gulvbelegg er av eldre årgang ca 25 år gammelt. Huset var ikke bebodd på skadetidspunktet vannet har derfor gjort uvanlig stor skade.

I taksten fra befaringen 8.8.19 er det følgende omtale av et bilde av servantskapet:

Oversiktsbilde. Minimalt med svelleskade i bunnplate på innredning, dette tyder på at det har vært en liten drypplekkasje fra tærehull over lang tid.

Taksten sier videre:

Korrosjon på kobberør oppstår vanligvis på innsiden av røret fordi vannet som transporteres gjennom røret er et mer korrosivt medium enn det mediet som omgir røret. Ut ifra registrerte symptomer på befaringer er deler av kobber vannrøret angrepet av groptæringer som oppstår på kaldtvannsrør. Særlig utsatt er glødde og halvharde rør produsert før 1989 med et innvendig karbonbelegg. Karbonbelegget stammer fra smøremidlet som satt igjen etter trekkingen av røret. Gropene som dannes, er halvkuleformede og dekket med en forhøyning av grønne korrosjonsprodukter. Ut ifra tiden badet ble pusset opp (1980) er det sannsynlig at dette er de omtalte kobber rørene.

Omtalen er knyttet til et bilde av kobberørret som viser at røret har flere tæringshull. Dette illustreres også gjennom bilde av en rørdel. Taksten legger videre til grunn at det var utettheter i gjennomføringen av rør som gjorde at vannet kunne trenge ned i det underliggende.

Nemnda mener disse rapportene tilsier at vanninntrengningen har startet som drypplekkasje over tid, og det er i hvert fall ikke dokumentert at vanninntrengningen oppsto plutselig. Nemnda mener derfor sikrede ikke har dokumentert at det foreligger plutselig vanninntrengning i dette tilfellet.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).